

॥ श्री गणेशाय नमः शैलकण्ठवाच ॥ कार्तिकस्या मले पक्षे द्वितीयायां द्विजोत्तमः ॥ किं
 कर्त्तव्यं तदा ब्रूहि विधानं विधी पूर्वकम् ॥ १ ॥ सूत उवाच ॥ केचिद्वाचार्यवर्षावे
 वदन्ति यमयामिनी ॥ द्वितियां केचिदद्याहुः ॥ चित्रगुप्ताधिदेवतां ॥ २ ॥ शृणु
 ध्वं कथयिष्ये हंसविधांसहैव तु ॥ इतिहासं हि जश्रेष्ठा सर्वकल्मसासनां ॥ ३ ॥
 धर्मराजो पुरोछायानाम्नी स्वमातरं द्विजाः ताऽवामास पादेन निर्ममत्वात् प्रको
 पित ॥ ४ ॥ सा स सा पतदा देवी रोषात् प्रज्वलति महत् ॥ क्रान्तिनिसे प्रतुष्टतां
 पादवैकुल्यपांसन ॥ ५ ॥ विज्ञाकरो पितं प्रापं श्रुत्वा पतवमचिकथत् ॥ प्रजां

॥ य. द्वि.

॥ १ ॥

धर्मैरापालस्वनते कुरुत सव ॥ ६ ॥ सविकारं न चरणं न विसृजति सुतस्व ॥ य
तो न चेयं जननी छाया नाम्नी निरंकुशा ७ तथा चास्मिन्दिने को रीप्रगीती
मंदिरे मेत ॥ नो जनं कुरु सौ हा हं ह्यनै रलोपरितोषय ॥ ८ ॥ मातुर्विमान
नादि जपराध्या निभूरिषा न संति तत्तद्गण देव जगित्या सुप्रसादत
॥ ९ ॥ न चान्तरं पिता पुत्रे कन्या मातुर्न चान्तरं दाम्पत्ये एक प्रसन्ने न ज
पे रायं तु न स्थिति १० इत्युक्ता सविता देवो जगाम निजकेतनं ॥ यमो
पिहर्षसंपूर्णो बभूव दिजसत्तमः ॥ ११ ॥ यमुनापि दशज्ञात्वा हा हं न्ना

राम

॥ १ ॥

तुर्महिषसः नोजनायन्यमंत्रेणं प्रीतयुक्तानिजालये ॥ १२ ॥ यमस्तुग्रह
 मागत्यनुक्तान्नांगुणवत्तरं ॥ प्रससादाप्रसन्नात्माप्रोवाच वचनं शुभं ॥ १३ ॥
 यमोवाच ॥ वरं ब्रूहि वरं जद्रेपत्ते मनसि चिंतितं दापयेद्यानसंदेहसंतुष्टो
 सेह दत्तव ॥ १४ ॥ मुनोवाचः ॥ यदित्यं वरदो ज्ञातः वरमेतं ददस्व मे ॥ अस्मि
 दिने मया ज्ञातरो जगती नीरुहे ॥ १५ ॥ नोजनं ये करिष्यंति संहृष्टा हर्ष
 यंति च ॥ जगती नीते नरासखस्तं मान्यातवसुव्रतं ॥ १६ ॥ तथा चास्मिन् दि
 ने शोभ्यमानंति मम वारिणी ॥ ते पिबान्ने वपश्येयुः वरं देहि परंतपः ॥ १७ ॥

य. दि.

॥२॥

सुतोवाचः॥ इति श्रुत्वा वचस्तस्य यमुनाया प्रसन्नचित्तिः वरं ददौ निजं चामप्रसन्नपुत्रतस्ततः एतस्मात्
कारणात् त्रिप्रायमना मी वदंति हि तथा च चित्रगुप्तस्य दैवताख्यातया श्रुत्वा ॥ २१ ॥ नात्रिपदा समु
द्भुतो ब्रह्मालोकपितामहः ससर्ज ब्रह्मासृष्टिं न वैशांतिमविंदतः ॥ ततो निर्विकल्पा देवः चक्र
रपमंतपः संवत्सतं सखत्थ्यानयुक्तो दिजोत्तमः तपसो ते तदा देवः विवेकेन परायण
ददर्श पुरुषं दीप्तं स्यामलं सुमनोहरं ॥ २२ ॥ तं दृष्ट्वा पयश्चूदेवः को भवानिति चाब्रवीत्
पुरोषि पिह ते वाक्यं जगाद दिजस्ततः पुरोषो वाच ॥ देवदेव सरीरात्ते संभूतो हं कला
निधे ॥ देहि स्यान्तं तथा नाम इत्युक्त्वा संनमामह २४ ॥ ब्रह्मा प्रोवाच वचनं हर्षयन् तस्य मा

राम
॥२॥

न संपत्समज्ञानं मया सखत् तदाश्चर्यं महा महामते २५ पुरुषोत्तमया चवं चित्रगुप्तो सीतामते
 कते मया महा नागस्थानं ते दापये महत् २६ जीवानां पुण्यपापानां जानिष्या बुद्धिगौरवात्शा
 स्तातेषां यमो नृपालदर्शितनरयेवे ॥ २७ ॥ तदुन्दवाश्च कायस्थानविसंति युगे युगे ॥ चतुर्णां
 अपि वर्णानां गुणमेको विनर्षिषि २८ इत्युक्ता निर्ममे देवो नारीकमललोचनां नार्थार्थं
 वेददौ तस्य प्रजावतितीताममतः तस्यां तियो समुत्तमो चित्रगुप्तो हि जोत्तमः चित्रगुप्ता
 धिदैवतां दितियां कथयंती हे चित्रगुप्तं नरायेवै पूजयेत् महितमे ॥ तेषां तथा तनाया
 म न विसंति दिजोत्तमः ३१ ॥ इति श्रीनविस्वोत्तरपुराणे कार्तिकयमुनादीतीयाविधा

यदि नैसंपूर्णं ॥ श्रीरामाय नमः
॥३॥

50
1042

नं. २२
यसद्वितीया विधान प. ३

॥१५॥

राम
॥३॥